

Jan 21,18-22; Salvátor 24.5.'20

Quo vadis? Kam kráčíš? klademe občas starou otázku, když se ptáme na další směřování církve, sboru, svých přátel. Evangeličtí kazatelé tak před pár lety pojmenovali i jedno ze svých setkání: *Quo vadis, ČCE?* Ale podobně jako v případě dalších oblíbených úsloví, ani tato otázka není zcela přesná. V původní verzi má totiž jen jednoho adresáta: *Quo vadis, Domine?* Kam kráčíš, Pane? Ptá se podle staré křesťanské legendy samotného Krista apoštol Petr. Petr tehdy na radu přátel opouštěl Řím, aby se jako pastýř církve a odpovědná osoba vyhnul rozpoutanému pronásledování křesťanů. A Kristus mu na jeho otázku odpovídá: *"Když ty opouštíš můj lid, jdu do Říma, aby mě ukřižovali podruhé."*

Ta starokřesťanská legenda dobře vystihuje, **jak to je a má být na cestách našeho žití mezi námi a naším Pánem.** Často je to tak, že si vytyčíme směr svého směřování sami a prosíme pak i svého Pána, aby po našich cestách šel s námi, pomohl dosáhnout cílů, jež jsme si my vytkli, nebo nás aspoň vedl za ruku. Jenomže má-li mít životní trasa křesťana smysl a dobré zacílení, je určována **celou tou otázkou: Kam kráčíš ty, Pane, Ježíši Kriste? Za čím ty teď míříš?** - tak je zvána ptát se víra. A po té cestě pak svého Pána následovat, ať se nám její směr zdá v souladu s našimi životními záměry nebo ne. A protože nám to jde a půjde jako učedníkům vždycky proti srsti a protože ryba často smrdí od hlavy, uzavírá vyprávění evangelisty Jana o tom, jak Vzkříšený Pán pověřuje Petra pastýřskou službou, právě dnešní napomenutí a zaslíbení: *Když jsi byl mladší, sám ses oblékal a přepasával - a ubíral ses - kam se tobě zachtělo. Když však zestárneš - nebudeš už ukazovat pravici, plnou pravomocí, ale budeš muset vztáhnout obě ruce - a (někdo) jiný TĚ převáže a možná i spoutá - a povede - kam TY sám nechceš.*

Zdá se mi, že evangelista (a možná i ta legenda) tu inspirujícím způsobem zpracovávají ještě jiný známý příběh: o tom, jak Ježíš mluví o své cestě na kříž v Jeruzalémě a Petr ho chce vést jinudy a Ježíš ho docela zostrá odkáže pěkně za sebe: *Necpi se do role znalce mé cesty, mazej pěkně dozadu! Vezmi na sebe kříž mého ponížení - a následuj mne.* A evangelista Jan jakoby potřeboval svým bratřím i nám jasně napovědět: *Nemyslete si, že teď, po velikonocích - když byl ten ukřižovaný vzkříšen - a vstoupil na nebesa... - už to budete mít lehčí.* Poslouchejte, jak Vzkříšený volá Petra, pastýře svých ovcí: *Neslibuje mu nevdnoucí vavřín slávy - ale cestu utrpení. Jako mladý učedník ses s chutí vydával, kam tě táhlo tvé srdce a rozum - ale až zestárneš - budeš muset podstoupit cestu utrpení, zatčení. Jiný tě povede, kam nechceš.* A Jan výslovně poznamená: *Toto pak Vzkříšený řekl, předznamenávaje, jakou smrtí Petr oslaví Boha. A to pověděv, říká JEMU: NÁSLEDUJ MNE.* Ta prvokřesťanská legenda, začínající otázkou *Quo vadis Domine?*, má pointu přesně ve smyslu tohoto Kristova slova: *Když Petr uslyšel, kam jeho Pán míří, obrátí se, vrátí se k svým pronásledovaným bratřím, aby nakonec zemřel*

mučednickou smrtí. Nepřesvědčoval tedy svého Pána, aby požehnal jeho cestě do bezpečí, ale vydal se za ním, nasazujíc přitom i svůj život. Tak ho následoval.

I po velikonocích a dokonaném Kristově vítězství tu zůstává realita, která umí být čas od času nepříjemně citelná. Nicméně z toho povelikonocního pozvání k následování můžeme jasně zaslechnout – ten Vzkříšený Pán není uprostřed té nepříjemně dotírající reality zas tak daleko. Vzkříšený Kristus se stává pramenem žití a světlem a výživným vinným kmenem (a cestou a pravdou a životem) právě tehdy, když nám nepřízeň doby, situací a lidí kolem dává pocítit svou převahu. Uprostřed našich proher, utrpení. A těm našim zápasům, třebaš i prohrávaným, dává smysl. **Dává jim pečeť svědectví.** *Když jsi byl mladší, sám ses zapínal a přepasával a ubíral ses - kam se ti zachtělo - když však zestárneš - budeš muset vztáhnout obě ruce - a (někdo) jiný TĚ převáže a možná i spoutá - a povede - kamž TY nechceš.* Schválně jsem tato Kristova slova pro Petra minulou nedělí poodložil, aby "ožila" zvlášť. Dnes si totiž chci spolu s vámi připomenout, že tahle slova Vzkříšeného Pána se stala "krédem" křesťanských odbojářů. Jednou z nich byla Božena Komárková, zatčená pro účast v odboji na začátku války. 5 let strávila ve slezské káznici Javor. Po návratu sepsala pozoruhodné svědectví *Čemu nás naučila válka*, kde to co ji, a její přátele potkalo, promyšlí právě jako křesťanka. A evangelijním vodítkem se jí stala právě tahle Kristova slova: *"když se zestáráš, ztáhneš ruce své, a jiný tě opáše, a povede, kamž ty nechceš."*

(Čemu nás naučila válka, str. 39-40)

„Ale naučili jsme se jedné věci: ...Když jsme volali k nebesům, aby se otevřely dveře našich žalářů, poněvadž se nám zdálo, že je nás velmi třeba ve světě - když mučená lidská bytost někde v blízkosti naší cely byla v pustotě samovazby pomalu a neodvratně zachvacována šílenstvím - když umírala některá z nás v opuštěné cele cele bez paprsku světla - tu v lidské srdce vstupovala vzpoura, která se chtěla ptát: Viděl's to, Pane? Byl čas, že se nám zdálo, že tam, kam posíláme svoje modlitby, je prázdné - a není nikoho, kdo by je slyšel - že není Boha na nebi. ALE byl zde Kristus ... Umlčený Spasitel, láska a soud, tu stál na křížovatkách všech lidských cest - a učil nás, abychom říkali stále dobrovolněji "Bud' vůle tvá!" I když jsme nedovedli tak milovat, aby tu vůli předcházela a řídila naše láska, Pán Bůh nás učil poslušnosti... Byl rozmetán domov - rozděleny rodiny - ztracen majetek - kolektivní život národního celku se stal kolektivním utrpením - byla zmatena a otřesena víra v kulturní hodnoty, v mravní poklady lidstva, ve všechny klady, na nichž stojí život. A byl to Bůh, který nás přinutil, abychom vydali to poslední, co bylo páteří našeho občanského života - víru ve svou sociální užitečnost, ve svůj úkol mezi lidmi - a v pokoře vztáhli ruce k tomu, co se nám zdálo popřením všeho smyslu: smrt. Abychom poznali, že smysl lidského života se nenaplnuje jen v tom, co jsme si uložili sami - ale v tom, co nám uložil Bůh."

Nám rok 75. výročí konce války přinesl zkušenost epidemie. Možná poněkud zveličené mediální masáží – líčené nepřiměřeně válečnickým jazykem – nicméně opět po celém světě (a v mnoha zemích daleko citelněji a drastičtěji než u nás) zakoušíme křehkost, zranitelnost života i křehkost a zranitelnost fungování společnosti. Ta zkušenost naháněla strach – pokušení strachu podléhat. Opancéřovat se – ve svém bytě, rodině, partě, státě. Anebo s pomocí strachu účinně ovládat druhé.

Sám si myslím, že jsme tak jako tak vstoupili do doby, kdy nás strachy a úzkosti z neznámých hrozeb budou potkávat častěji, než bylo v tomto poklidném koutě světa v posledních třebas 50 letech zvykem. Ale my jsme spolu s Petrem zváni do nejistot a strachů vstupovat jako ti, kdo právě tady potkávají a následují svého Pána. Doptávat se *Quo vadis, Domine?* Kam teď jdeš, Pane, ty? - a pak se za ním vydávat a zpívat si *Láska bázeň vyhání*. Anebo jak nás to učí Bonhoeffer: „Svůj život celý dáme k službám tvým.“ I když ta služba vede doprostřed nevábné či hrozné reality.

Celý ten „nastavovaný“ závěr evangelia podle Jana, s nímž jsme dobou nouzového stavu procházeli, nakonec představuje jasné nasměrování: Když následujeme Vzkříšeného Pána – není to cesta úniku – ale nasazení. Ubíráme se vstříc realitě tohoto našeho světa. V tom nás inspirují i všichni jeho svědci, kteří za něco stojí. A právě v té realitě ho znovu potkáváme, jak stojí na křižovatkách našich cest – a umožňuje jako osvobozující možnost objevit - že „*smysl lidského života se nenaplnuje jen v tom, co jsme si uložili sami - ale v tom, co nám uložil Bůh.*“ Amen.

J 21,18-22 Salvátor 24.5.'20

667,1+2

In: Oslavovati tě budu, Pane, celým srdcem svým, a před mocnými žalmy tobě zpívati - nebo jsi zvelebil nade všecko jméno své a slovo své... Ač vyvýšený jest Hospodin, však že na poníženého patří a vysokomyslného zdaleka zná. Kdybych se ocitl uprostřed soužení, obživíš mne; proti vzteklosti nepřátel mých vztáhneš ruku svou, a tak vysvobodí mne pravice tvá. Amen (Ps 138,1n.6n)

Píseň 138

Modlitba

Jsi Duch života, když v nás všechno zmirá, Bože, jsi pramen naděje, když nám zůstala jen vyprahlost a prach v ústech; jsi pravda, která provokuje vykročit, když jsme se pohodlně uhníždili ve svých stereotypech; jsi pravice vysvobozující z klecí a sevření strachů, přizpůsobivostí, závislostí. Tak nám tě představil a zpřítomnil Kristus Ježíš ve své věrné službě, vyučováním, slovy, i svým utrpením a slavným vítězstvím. Obnov nás a povzbud'. Uváděj nás na cestu následování Ježíše Krista. Proměňuj nás, ať i ve starostech a v sevření důvěřujeme víc tomu, co přichází od tebe. Navštiv nás svou plností, svým bohatstvím. Proměň nám tuto chvíli, ať je z ní čas pro slyšení, čas pro vděčnost, čas pro dobrá očekávání. Smiluj se nad námi. Amen.

1. čtení Mt 16,21-26

Píseň 688 (Odpust)

kázání

Píseň 383 (Mne zajmi Pane můj)

Ohlášení

Přímluvy

- za církev a její představitele. Za křesťany v utrpení a pronásledování. Za ty, které církev ústy svých představitelů sama zbytečně ponižuje a zavrhuje. Ved' k věrnému následování. *Kyrie eleison*

- za nás a naše následování. Dávej odvahu orientovat se podle Ježíšova příběhu. Ať přetváří náš vztah k druhým, zvláště k těm, k nimž sami těžko nalézáme cestu. *Kyrie eleison*

- za ty kdo ztratili pevnou půdu pod nohama, obživu, práci, podporu druhých a společnosti. *Kyrie eleison*

- braň nás před rezignací. Dávej nám nezapomenout, že zdrojem moci jsme my sami – ať svobodu mnohými obětmi vybojovanou i darovanou proměňujeme v odpovědné občanství. *Kyrie eleison*

- za mír a pokoj – za lidi a místa sužovaná epidemií, hladem – kořistnickým rozvratem přírody – válkami. *Kyrie eleison*

Otče náš

Poslání J 15,5.7-8.16

požehnání

Pokoj zanechávám vám, pokoj můj dávám vám; ne jako svět dává, já dávám vám. Nermuť se srdce vaše, ani nestrachuj. Amen

Píseň 469,1+7 (Kdož by chtěl erbován býti)